

ОПИС ДОСВІДУ

Тема досвіду: « Впровадження інтерактивних технологій навчання на уроках інформатики ».

Адреса досвіду: Харківська спеціалізована школа I-III ступенів № 108 Харківської міської ради Харківської області.

Автор досвіду: Петренко Олена Миколаївна, вчитель математики та інформатики.

Провідна наукова ідея досвіду: В умовах сучасної школи, коли центром освітньої діяльності є дитина, а головним завданням кожного вчителя – формування всебічно розвинутої гармонічної особистості, все більш актуальним стає застосування сучасних технологій навчання, що враховують індивідуальність кожного учня.

Однією із таких форм є інтерактивні технології, що сприяють збагаченню і розвитку творчого потенціалу як вчителя так і учня, розкриттю здібностей дитини, бажання і уміння вчитися, творити, відчувати радість пізнання. На цьому сьогодні зосереджуються зусилля всієї системи навчання, виховання, формування особи нового типу .

Мета досвіду: Використання комп'ютерної техніки робить урок цікавим і сучасним. У зв'язку із цим моя мета не лише передати учням окреслену програмами та підручниками систему знань, а й підготувати їх до повноцінної плідної життєдіяльності в сучасному суспільстві.

Сучасна людина повинна мати винахідливе мислення, знаходити шляхи розв'язання проблем у будь-якій ситуації, працювати в команді, бути здатною приймати рішення, активно використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у всіх галузях своєї діяльності

Задачі: Своїм найголовнішим завданням вбачаю :

- ❖ створення умов для розвитку комплексу рис, які забезпечують інформаційно-комунікаційну компетентність та соціальну мобільність випускника, здатного орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнічного суспільства
- ❖ формування високої інформаційної культури на уроках інформатики;

- ❖ забезпечення учнів не лише теоретичними знаннями, а й навчити їх думати, обговорювати, досліджувати та застосовувати предметний матеріал;
- ❖ формування творчої особистості, виховання цивілізованого господаря через моделювання на уроці життєвих ситуацій, використання рольових ігор, загально вирішувати питання на підставі аналізу обставин і ситуації;
- ❖ розвиток індивідуальних здібностей і талентів молоді, забезпечення умов їх самореалізації;
- ❖ формування у дітей і молоді уміння міжособистісного спілкування та підготовки до життя в умовах ринкових відносин.

Наукова основа досвіду: Аналіз останніх досліджень та публікацій дає змогу зазначити, що використання інтерактивних технологій у навчально-виховному процесі привертає увагу багатьох учених і педагогів. Зокрема, С. Кашлев обґрунтував інтерактивне навчання, як інноваційне педагогічне явище, О. Пометун опублікувала «Енциклопедію інтерактивного навчання» та велику кількість робіт по даній проблемі, М. Кларін розглядав інтерактивне навчання як інструмент освоєння нового досвіду, Т. Дуткевич визначає психологічні основи використання інтерактивних методів у процесі підготовки спеціалістів з вищою освітою. Теоретичний і дидактичний аспекти інтерактивних технологій навчання вже достатньо розроблені та висвітлені в роботах М. Башмакова, В. Беспалька, Л. Буркової, В. Лозової, Г. Селевка, О. Пехоти та інших вітчизняних й зарубіжних вчених.

Актуальність досвіду: «Впровадження інтерактивних технологій навчання на уроках інформатики» полягає в тому, що саме при використанні інтерактивних технологій учні вчать шукати інформацію, систематизувати її та узагальнювати. Методичні можливості сучасних педагогічних технологій дають можливість вчителю вільно почуватись використовуючи їх багатогранність та різноманітність. Водночас збільшуються вимоги до вчителя, він повинен стати порадником для учня, зобов'язаний перебувати в постійному творчому пошуку, володіти основами психології, вміти використовувати на власних уроках сучасні технічні засоби навчання.

Забезпечувати розвиток особистості в процесі навчання інформатики важче, ніж подавати основи теоретичних знань. В умовах особистісно зорієнтованої освіти потрібно поєднувати різні типи навчання: індивідуальний та колективний,

діалоговий та контекстний, створюючи всі умови для творчої діяльності та застосовуючи активні й інтерактивні методи навчання.

Новизна досвіду: сьогодні в умовах величезних змін у соціальному, економічному і політичному житті України постала проблема радикальної перебудови у сфері виховання, тому сучасна людина повинна мати винахідливе мислення, знаходити шляхи розв'язання проблем у будь-якій ситуації, працювати в команді, бути здатною приймати рішення, активно використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у всіх галузях своєї діяльності для формування особистісних рис громадянина України: національної свідомості, розвинутої духовності, моральної, художньо-естетичної, правової, трудової, фізичної, екологічної культури, розвиток індивідуальних здібностей, таланту є найголовнішою проблемою на сьогоднішній день.

Оптимальність, комплексність, цілісність досвіду: Інтерактивні технології навчання – це така організація процесу навчання, у якому учню неможливо не приймати участь – в колективному, взаємодоповнюючому, заснованому на взаємодії всіх його учасників процесу навчального пізнання.

При колективному способі навчання досягається спільна діяльність заради досягнення загальних цілей. У дітей з'являється впевненість у собі, вони пишаються навчальними успіхами один одного.

Інтерактивні методи навчання скомпонували низку цікавих, раніше чужих школярам правил. Наприклад, кожна думка важлива; не бійся висловитись; ми всі - партнери; обговорюємо сказане, а не людину; обдумав, сформулював, висловив; кажи чітко, ясно, красиво; наводь тільки обґрунтовані докази; умій погодитись і не погодитись; важлива кожна роль.

У роботі повинні бути задіяні в тій чи іншій мірі всі учні. Справді, сильні учні, а також особистості з високим рівнем контактності будуть проявляти вищу активність, ніж замкнуті та слабкі. Проте слід постійно заохочувати їх до роботи, створювати ситуації успіху. Треба постійно контролювати процес, досягнення поставлених цілей, у випадку невдачі переглядати стратегію й тактику роботи, шукати та виправляти недоліки. До засобів, які володіють високим розвиваючим потенціалом, я відношу проблемні ситуації, задачі з життєво практичним матеріалом, експерименти, дидактичні (рольові ігри), активні та інтерактивні технології.

Інтерактивні методи включають велику кількість новітніх ідей у проведенні занять. Ці заняття можуть включати в себе кілька особистісно зорієнтованих підходів для фронтального та групового втілення.

Інтерактивні уроки вирізняються тим, що під час їх проведення поєднуються два типи уроків: узагальнення та систематизація, контроль та коригування знань і вмінь учнів. Поєднання таких двох типів уроків посилює їхню навчальну функцію, сприяє освоєнню учнями всіх рівнів пізнання (знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінка), розвитку культури мовлення, ініціативи та впевненості учнів у собі та у своїх знаннях.

Проведення таких уроків — це засіб для створення тієї атмосфери в класі, яка найкраще сприяє співробітництву, порозумінню й доброзичливості, дозволяє дійсно реалізувати особистісно орієнтоване навчання. Застосування цих методик викликає інтерес до творчості, поштовх до вільного мислення, дає можливість показати себе в колективі, відбувається розкріпачення особистості - дитина почувається вільно, спокійно, впевнено.

Щоб навчання було інтенсивним, цікавим для учнів, я також використовую й інші інтерактивні форми роботи: уроки-діалоги, уроки-дослідження, урок-квест, урок-ділова гра, уроки-конкурси учнівських проектів, захисту рефератів, круглі столи, уроки-звіти, уроки – КВК. Для реалізації інформаційної компетентності особливого значення набуває проектна діяльність. Метод проектів сприяє забезпеченню умов для розвитку індивідуальних здібностей і нахилів дитини, учить критично мислити та інтелектуально вдосконалюватися. Він орієнтує учнів на самостійну, парну чи групову діяльність та активізацію навчання, при цьому реалізується творчий підхід до вирішення певної проблеми. Учень навчається самостійно планувати, організовувати і контролювати свої знання та дії. Найефективніше використовується дана технологія на заключних уроках з теми. Проекти робляться не за одну годину. Вони вимагають тривалої, клопіткої праці роботи в творчих групах, парах, індивідуально. Це короткочасна або довготривала дослідницька, творча, інформаційна робота з боку учнів під керівництвом вчителя.

Наприклад, пропоную учням створити проекти: проекти-соціологічного дослідження: «З яким настроєм учні приходять до школи», «Виявлення уявлень однокласників про своє майбутнє», «Взаємини в класі, прогнозування подальшого розвитку відносин», «Відносини з батьками і друзями», «Престиж школи», «Пошук творчого потенціалу серед учнів школи», «Професійно-навчальні інтереси й планування своєї майбутньої професійної кар'єри»; дослідницькі проекти: «У світі операційної системи», «Історія обчислювальної техніки», «Мої партнери в сучасному суспільстві»; творчі, дослідницькі, інтеграційні проекти: «Історія кожного – історія нашого народу», «Мій рідний край – колыска долі»,

«Ми живемо, щоб пам'ятати!», «Весняні дива», «Рідний край кохати – в сім'ї прославляти», проекти на екологічну тематику, здоровий спосіб життя тощо.

Під час цієї роботи учні розвивають свою творчість, власну фантазію, а головне, вони отримують позитивний результат, що підвищує їх самооцінку.

Успішне виконання проектних завдань учнями свідчить про їх ефективну самореалізацію.

Результативність досвіду: Інтерактивні методи навчання скомпонували низку цікавих, раніше чужих школярам правил. Наприклад, кожна думка важлива; не бійся висловитись; ми всі - партнери; обговорюємо сказане, а не людину; обдумав, сформулював, висловив; кажи чітко, ясно, красиво; наводь тільки обґрунтовані докази; умій погодитись і не погодитись; важлива кожна роль. Завдяки інтерактивним урокам у дітей з'являється впевненість у собі, вони пишаються навчальними успіхами один одного. На цих уроках в роботі завжди задіяні в тій чи іншій мірі всі учні. Справді, сильні учні, а також особистості з високим рівнем контактності проявляють вищу активність, ніж замкнуті та слабкі. Проте слід постійно заохочувати їх до роботи, створювати ситуації успіху. До засобів, які володіють високим результативним потенціалом, я відношу проблемні ситуації, задачі з життєво практичним матеріалом, експерименти, дидактичні (рольові ігри), активні та інтерактивні технології. Все це внесе в урок «цікавинку», тобто активізує учнів до навчання, пробуджує інтерес – і результат якісніший. Надалі я планую створити розробку уроків, використовуючи метод «Портфоліо», для оцінювання індивідуальних досягнень учнів. Таке оцінювання передбачає визначення критеріїв для внесення учнівських напрацювань до портфоліо; форми подання матеріалу; спланованість оцінного процесу; елементи самооцінки учня тощо. Мій досвід –це ті розробки, які накопичуються шляхом щоденних досягнень, або невдач. Досвід допомагає у майбутньому розв'язувати складні життєві ситуації, та допомагає уникнути непорозумінь. Вважаю, що можу поділитися своїм досвідом з колегами на семінарах та на педагогічних ярмарках.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пометун О.І. Сучасний урок. ІТН., К.: Вид.: АСК, 2004р. – 192с.
2. Сиротенко Г.О. Сучасний урок: ІТН, Харків: Вид. гр.: «Основа», 2003р. – 80с.
3. Інформаційно-методичний журнал "Школа2, № 6, червень 2006 р.
4. Інтерактивні технології навчання: теорія, досвід: Методичний посібник. / Авт. -уклад. О. Пометун, Л. Пироженко. – 2004
5. Інтерактивні технології навчання: теорія, досвід: Методичний посібник. / Авт. -уклад. О. Пометун, Л. Пироженко. - 2007.
6. Варзацька Л. Інтерактивні методи навчання: лінгводидактичні засади //Дивослово. - 2005. - № 2. - С. 5-19
7. Вольфовська Т. Визначення рівня сформованості інтерактивних умінь особистості на етапах соціалізації //Педагогіка і психологія. - 2003. - № 3-4. - С. 141-148
8. Вольфовська Т. Становлення інтерактивних умінь як психологічна проблема інтеграції особистості в суспільне життя //Педагогіка і психологія. - 2002. - № 4
9. Гейко І. Використання інтерактивних форм і методів навчання як засіб формування творчої особистості //Історія України. - 2002. - С. 7-9
10. Глущенко Л. Є. Щоб навчання було цікавим: З практики його організації за інтерактивними технологіями //Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. - 2005. - № 9. - С. 16-22
12. Жилінкова І. Зобов'язання з надання послуг у сфері інтерактивної (дистанційної) освіти //Право України. - 2002. - № 4. - С. 108-113